

Školský vzdělávací program

ISCED 3A - gymnázium

Výchova umením

III.T

Časová dotácia predmetu

Vzdelávací program z výchovy umením pre III.T je spracovaný na základe štátneho vzdelávacieho programu s dotáciou 1 hodina týždenne.

I. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet výchova umením, ktorý patrí do vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra, nadväzuje na predmety hudobná výchova a výtvarná výchova v predchádzajúcich ročníkoch základnej školy. Má žiakom sprostredkovať živú skúsenosť umenia a svetové a národné kultúrne dedičstvo. Ťažiskovo vychádza z hudobného umenia a z vizuálnych umení – výtvarného, architektúry, dizajnu a filmu. Prierezovo obsahuje prvky literárneho a dramatického umenia. Zámerom tohto predmetu je optimálne formovať osobnosť – emocionalitu a intelekt žiakov tak, aby si prostredníctvom tvorivých činností a komunikácie s umením vytvárali svoj autentický spôsob bytia. Prostredníctvom činnostného vyučovania, vzájomným prepojením tvorivého a objaviteľského princípu vytvárajú predpoklady na poskytovanie zážitkov, radosti, pozitívnych životných podnetov a znalostí tak, aby sa umenie stalo imanentnou súčasťou života žiakov.

Predpokladaný prínos predmetu výchova umením:

- vyvážene rozvíjať intuitívnu, citovú aj racionálnu stránku osobnosti žiakov;
- zdokonaľovať gramotnosť (zručnosti, vedomosti a postoje) získanú v rámci výtvarnej a hudobnej výchovy v predchádzajúcich ročníkoch;
- rozvíjať tvorivosť žiakov;
- rozvíjať komplexný pohľad na umenie, chápať rôznosť poslania (spoločenskú funkciu) jednotlivých druhov umenia, rozumieť ich vyjadrovacím prostriedkom, médiám, žánrom a komunikačným stratégiám;
- rozumieť súčasným tendenciám umenia a poznať vlastnú kultúrnu tradíciu;
- vnímať hudbu a výtvarné umenie z hľadiska ich obrazného, metaforického vyjadrovania sveta, a to nie cez encyklopedické vedomosti, ale hlavne prostredníctvom zážitkov a tvorivých činností;
- naučiť sa orientovať v komunikačnom prostredí kultúry, získavať a vyhodnocovať informácie z rôznych zdrojov kultúrnej prevádzky (koncerty, festivaly, výstavy, prehliadky, internet, literatúra, reklama, masmédiá ...);
- experimentovať pri spájaní médií, žánrov a druhov umenia;

- vytvárať možnosť projektov, prepájajúcich výtvarné a hudobné umenie so slovesným umením, divadlom, filmom, pohybovou výchovou;
- formovať a usmerňovať hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov,
- umožňovať alternatívne metódy práce (skupinové vyučovanie, projektové vyučovanie, brainstorming, tvorivé dielne, ateliéry a pod.).

II. CIELE

Kognitívne ciele

Na základe vedomostí o rôznych druhoch umenia, ktoré žiaci získajú predovšetkým vlastnou činnosťou,

- nadobudnú schopnosť uplatňovať tieto vedomosti pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel,
- spoznajú najvýznamnejších slovenských a svetových tvorcov diel rôznych umeleckých druhov a ich interpretov, diela typické pre kľúčové tendencie súčasného umenia, ako aj diela charakterizujúce štýlové znaky historických epoch;
- spoznajú najdôležitejšie vlastnosti vyjadrovacích prostriedkov rôznych umení, technické postupy, nástroje a médiá;
- na základe spoznávania a osvojovania si umeleckej výpovede domácich diel (výtvarných, hudobných, literárno-dramatických) v kontexte s európskou kultúrou získavajú úctu ku tvorcom a dielam svojej krajiny;
- na základe svojich činností v tomto predmete získavajú schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,
- nadobudnú schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a oceňovať umelecké diela a umelecké prejavy vlastného národa, ale i iných národov a etník;
- dokážu analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z prírodných vied, geografie, histórie, etiky, literatúry, cudzích jazykov a vyhodnocovať ich vplyv na umenie,
- dokážu vytvárať projekty, v ktorých budú syntetizovať vlastné i prevzaté nápady z jednotlivých umeleckých oblastí v intenciách polyestetickéj výchovy.

Socioafektívne ciele

- prostredníctvom precítania a pochopenia umeleckých diel žiaci dokážu prekonať svoj egocentrizmus a stotožniť sa do istej miery s autormi týchto diel (empatia) pri zachovaní svojich vlastných názorov a postojov (asertivita);

- uprednostňovať autentické tvorivé riešenia vo vlastnom vyjadrovaní prostriedkami umenia a pri vnímaní umeleckých diel;
- dokážu bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedia prežívať výnimočnosť významných umeleckých osobností a hľadajú v ich tvorivých osudoch inšpiráciu pre vlastný život,
- získavajú schopnosti spolupracovať v tíme, prevziať zodpovednosť za plánovanie, propagáciu, realizáciu i prezentáciu vlastnej práce i skupinových projektov,
- chápu umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrenia svojho života.

Psychomotorické ciele

- na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné, výtvarné, pohybové a literárne predstavy a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch;
- dokážu zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky do celkov tak, aby prostredníctvom nich vedeli vyjadriť svoje myšlienky, predstavy, postoje, a tak komunikovať s okolitým svetom;
- osvojujú si technické postupy potrebné na spracovanie materiálu (nahrávanie, montáž, strih, úprava akustického signálu, komunikácia a elaborácia prostredníctvom softvérov, vyhľadávanie umeleckých podnetov na internete a pod.

Kompetencie

Úlohou predmetu je rozvíjať **klúčové kompetencie** tak, aby sa:

- formoval a rozvíjal emocionálny svet žiakov,
- formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života,
- vychovali žiaci hrdí na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom,
- vhodne a nenásilne spájala hudba s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami,
- vychovávali vnímaví, aktívni poslucháči, tolerantní k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim,

- hudobná výchova participuje na rozvíjaní osobnostnej, sociálnej, občianskej, komunikačnej kompetencie.

III. OBSAH

Obsahový štandard

Obsah učiva III. ročníka je rozdelený do 7 tematických celkov:

1. Zvuk a obraz – Jazyk umenia
2. Tradícia a identita
3. Prieniky umení
4. Podnety umenia
5. Prieniky umenia a vedy
6. Populárna kultúra
7. Komplexné projekty

IV. VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard tvorí obsahový a výkonový štandard. „**Obsahový štandard**“ vymedzuje základné učivo (predovšetkým pojmy) ktorému by mal žiak rozumieť a mal by ho byť schopný vysvetliť. „**Výkonový štandard**“ uvádza konkretizáciu požiadaviek na vedomosti, zručnosti a aplikácie poznatkov predovšetkým v spojitosti s bežným životom a postoje študentov.

Výkonový štandard

Žiak by mal po absolvovaní vyššieho primárneho vzdelania mať vedomosti, ovládať zručnosti a byť schopný zaujímať postoje:

Vedomosti

Vo výchove umením je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka – zážitku z vytvárania a vnímania umeleckého diela; časť vedomostí o výtvarnom umení, hudbe, performatívnych umeniach, filme, dizajne, architektúre, o vizuálnej a akustickej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky

a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy, internet).

Absolvent nižšieho sekundárneho stupňa vzdelania sa naučil:

- poznať charakteristické diela a štýl kľúčových epoch európskeho umenia,
- poznať znaky ťažiskových tendencií moderného a súčasného výtvarného a hudobného umenia,
- orientovať sa v systémoch dizajnu a architektúry,
- poznať žánre filmu a základné tendencie v jeho vývoji,
- poznať najdôležitejšie médiá, nástroje a technické (realizačné) postupy v rôznych druhoch umenia,
- poznať základné vyjadrovacie prostriedky a kompozičné princípy v hudbe a vo výtvarnom umení,
- orientačne poznať najdôležitejších autorov svetového a slovenského umenia,
- diskutovať o umeleckých dielach,
- identifikovať a správne používať pojmy z podnetov ponúkaných z rôznych smerov hudobného a výtvarného umenia.

Zručnosti a spôsobilosti

Formálne zručnosti

Vyjadrovacie zručnosti, ktoré predstavujú základy znalostí vyjadrovacích prostriedkov (jazyka) vizuálnych umení (gramotnosť v oblasti vizuálnej kultúry).

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy proporčnej stavby zobrazovaného predmetu (výška a šírka, pomer hlavných častí),
- vybrať časť videnej skutočnosti za účelom zobrazenia – záber (fotografia, film, komiks), rám, pohľad (obraz), charakteristický tvar (plastika),
- hrať sa s jednoduchými animačnými trikmi, kamuflážou a napodobneninou (filmový trik, kulisa, maskovanie, mimikry),
- vytvárať formálne série z jedného motívu a jednoduché variácie motívu,
- vyjadriť sa základnými technickými postupmi kreslenia, maľovania, jednoduchých grafických techník, fotografovania, priestorového vytvárania objektu, plastiky a skulptúry, spevu, inštrumentácie,
- vytvoriť základný rozvrh architektonického tvaru a priestoru, kresbu jednoduchého dizajnerskeho návrhu,
- tvorivo používať vybrané médiá, vyjadrovacie prostriedky, nástroje a techniky komponovať a štylizovať - prostredníctvom toho vedieť vyjadriť vlastné nápady a koncepty,

- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety z prostredia svojej obce (regiónu), svojho sociálneho prostredia,
- vo svojom vyjadrovacom procese spracovať charakteristické podnety rôznych (vybraných) tendencií umenia 20. st. až po súčasnosť,
- vo svojom vyjadrovacom procese (výtvarnom, hudobnom, literárnom) spracovávať podnety z iných predmetov,

Technické zručnosti

Žiak dokáže:

- zvládnuť základy narábania s rôznymi výtvarnými a hudobnými nástrojmi,
- narábať s farbou, hmotou, tónom, gestom na úrovni gramotnosti,
- zvládnuť konštrukčno - technické úkony s materiálmi,
- zvládnuť základy modelovania predmetných tvarov,
- zvládnuť techniku skladania a spájania priestorových tvarov do asambláží,
- zvládnuť základné grafické operácie na počítači.

Mentálne spôsobilosti

Rozvoj schopností a získavanie zručností v oblasti vnímania skutočnosti a prežívania zážitku, vyjadrovania fantázie, predstáv a nápadov (vlastných koncepcií), rozumového posudzovania, konvergentného a divergentného myslenia.

Žiak dokáže:

- vedieť odôvodniť výber časti alebo prvkov zobrazovanej skutočnosti (čo zobrazíť), alebo hľadiska (dôležité – nepodstatné, zaujímavé – nezaujímavé), alebo hudobného motívu,
- chápať niektoré spôsoby notácie (mapa, partitúra, plán) ako rôzne spôsoby vyjadrovania skutočnosti,
- vnímať a analyticky porovnávať charakter okolitej krajiny, svojej obce, svojho bydliska, hudobných tradícií s inými typmi kultúr – uvedomiť si a dokázať reflektovať špecifiká svojho kultúrneho a fyzického prostredia (charakteristické prvky obce, mesta; pamiatky; hudba, folklór)
- uvedomovať si možnosti výtvarného a hudobného vyjadrenia niektorých podnetov prírodovedy (napr. premeny látok, váhy, zmeny skupenstva, magnetizmu, páky), geometrie (tvarov, povrchov, línií, bodov, obsahov), matematiky (počtu, množín, sčítania, odčítania, násobenia, delenia) ...
- pokúšať sa o sebacharakterizáciu, o vyjadrenie svojich typických znakov, o vlastnú ikonografiu, erb, značku, logo, zvučku.

Postoje

Hlavnou kompetenciou v oblasti postojov je a priori tvorivý prístup – žiak je vedený k tomu, aby pri každej edukačnej téme volil svoje vlastné, teda autentické riešenie a postupne formuloval svoj estetický (vkusový) i hodnotiaci názor. Formovanie takéhoto prístupu je dôležitým momentom edukácie, ktorý vyvažuje prevažne propozičné a konvergentné myslenie formované väčšou časťou kurikula.

U žiaka sa sformovali tieto postoje:

- otvorenosť voči experimentovaniu s vyjadrovacími prostriedkami, technikou, postupom, motívom a témou,
- otvorenosť voči hľadaniu analógií,
- náklonnosť k uvedenému hľadaniu vlastných riešení, odklon od vyjadrovacích schém – inovovanie stereotypov na základe podnetov fantázie a vlastného názoru (myslenia),
- tolerancia voči rôznym typom vyjadrovania, vkusu iných ľudí,
- aktívny prístup ku svojmu prostrediu, citlivá reflexia jeho hodnôt – jeho poznávanie a pretváranie,
- vyjadriť a vyhodnotiť štýl ľudí, ktorých obdivuje (považuje za svoj vzor) a porovnať ho so svojím štýlom,
- hľadať vlastné cesty sebvýjadrenia, budovania vlastného vkusu a tváre (imidžu).
- spolupracovať pri realizácii vlastných konceptov a zosúladiť ich s ponímaním iných žiakov

V. ROZŠIRUJÚCE UČIVO

Tento školský vzdelávací program neobsahuje rozširujúce učivo, lebo vychádza zo štátneho vzdelávacieho programu s časovou dotáciou 1 hodina týždenne.

VI. PRIEREZOVÉ TÉMY – MEDZIPREDMETOVÉ VZŤAHY

Prierezovosť tém a navrhovaných prístupov k hudbe a výtvarnému umeniu sa nevyčerpá len prienikmi a "križovatkami" s inými umeleckými oblastami (výtvarnou, dramatickou, filmovou, mediálnou...). Je potrebné zahrnúť do umeleckej edukácie aj podnety a poznatky najmä z prírodných vied (fyzika, chémia...), histórie a humánnej i prírodnej geografie. Umenie má schopnosť tieto poznatky prehĺbiť a v bohatej štruktúre vzájomne previazať.

Multikulturálna výchova:

Výchovné pôsobenie zamerané na rozvoj chápania a akceptácie iných kultúr, na rozvoj medziľudskej tolerancie.

Mediálna výchova:

PC zložka umeleckej edukácie, programy, Internet ap. hrajú dôležitú úlohu zdroja informácií i analyticko-syntetického média pri narábaní s umeleckými artefaktmi, v niektorých prípadoch i priamo umeleckého zážitku. Existujúce programy uľahčia žiakom nielen vstup, ale aj vhl'ad do špecifického materiálu, vnesú transparentnosť do jeho triedenia, hodnotenia i používania. Aj tu treba vyžadovať tvorivosť, vlastný názor, autentický produkt činnosti. Najmä v umení platí, že PC je len pomôckou, nástrojom, ktorá iba predlžuje ruku a myseľ človeka.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Ročníkový umelecký projekt môže mať podoby inscenácie, výstavy, prezentácie (i počítačovej), inštalácie, relácie, koncertu, filmu, animácie ap. Uplatnia sa v ňom všetky vyššie spomenuté aspekty umeleckej edukácie cez námetové okruhy.

Dôraz sa kladie na vlastnú aktivitu žiakov. Zverejnením a dokumentáciou projektu získava škola materiál pre ďalšie rozvíjanie tohto predmetu - príklad, východisko, zdroj pre ďalšiu prácu. Daná forma umeleckého projektu vychádza v ústrety prirodzenej súťaživosti žiakov tohto veku. Je preto možné spájať projektový charakter umeleckej výchovy v 8.. ročníku s rôznymi súťažami (napr. typu "Supertrieda školského roka"), prehliadkami, verejnou i webovou prezentáciou školy, s podujatiami v kultúrnych strediskách, divadlách, kluboch, výchovnými koncertmi pre mladšie ročníky spolužiakov atď.

Osobnostný a sociálny rozvoj

Predpokladaným výstupom je žiak, ktorý sa bude spolupodieľať na aktívnom prežívaní súvislostí, pestovaní komunikácie a schopnosti sebavyjadrenia cez médium umení. Kompetencie sa prejaví v "ready made", v konkrétnych výsledkoch, artefaktoch, projektoch.

VII. METÓDY A FORMY PRÁCE – STRATÉGIE VYUČOVANIA

V rámci tematického učebného plánu môže učiteľ edukačné témy zaraďovať do vyučovania v poradí a časovom rozpätí podľa vlastného uváženia.

Výchovné a vzdelávacie stratégie – metódy a formy práce.

- intonačná metóda, imitačná a kombinovaná metóda osvojenia piesní.
- dialóg a diskusia,
- riadené objavovanie hudby a výtvarného umenia
- metóda hrania rol, improvizácia
- skupinové projektové vyučovanie

VIII. UČEBNÉ ZDROJE III. ročník

Expozičný, pracovný a demonštračný materiál sa nachádza na edukačnom DVD.

Učebnice hudobnej a výtvarnej výchovy piateho až deviatego ročníka, odborná literatúra, encyklopédie, školská i osobná fonotéka, video nahrávky oper, baletov a koncertov.

IX. HODNOTENIE PREDMETU

Predmet výchova umením sa hodnotí v zmysle Zásad hodnotenia a klasifikácie na školský rok 2010/2011.

X. ODPORÚČANÉ ORGANIZAČNÉ FORMY A METÓDY

Učiteľ sa usiluje o to, aby poskytoval podnety pre hudobnú aktivitu žiakov

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie, návšteva hudobných podujatí, besedy

- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, dialóg a diskusia, metódy hrania rol, špecifické metódy: intonačná metóda s použitím relatívnej solmizácie, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metódy, improvizácia

Tabuľka pre III. ročník – 1 hod. týždenne, 33 hodín ročne

Mesiac	Cieľ	Téma	Počet hodín	Kompetencie	Vzdelávací štandard	
					Obsahový štandard/obsah	Výkonový štandard
IX. - X	Nadobudnúť schopnosť analógie medzi vyjadrovacími prostriedkami a kompozičnými princípmi, žánrami a štýlmi;	1. obraz v hudbe, hudba v obraze (hľadanie vzťahov medzi hudobným a výtvarným vyjadrovaním synergia vizuálneho a auditívneho	6	vytváranie hudby na vybrané vizuálne artefakty, hľadanie hudobných ekvivalentov k výtvarným dielam hľadanie výtvarných ekvivalentov k hudobnému jazyku, formám a druhom, štýlom	M. P. Musorgskij: Obrázky z výstavy (aj aktualizované verzie); P. Hindemith: Maliar Mathis (M. Grünewald); E. Suchoň: Obrázky zo Slovenska ; (M. Benka, M. Bazovský, Ľ. Fulla...); C. Debussy: Faunovo popoludnie (Renoire, Cézanne, Gogh, Gaugin...); M. Ravel: Zrkadlá, Gašpar noci... 1.2. Bachove fúgy – maľby fúgy (P. Klee, J. Weder, J. Albers, V. Kandinskij, F. Kupka); Sonáta – maľby sonáty (K. Čiurlionis) Kontrapunkt (R. Fila...) výtvarné vyjadrenie džezu, punku, rocku, rapu... Farebná hudba a kinetické umenie	hľadanie hudobných ekvivalentov k výtvarným dielam ... hľadanie príbehu a obrazu v hudbe; interpretácia obrazu (jeho dotváranie, oživovanie...) a umocnenie hudbou (pohybom, sprievodným slovom) - pokus vyjadrovať rôzne hudobné formy a žánre rôznymi výtvarnými formami; analógie medzi vyjadrovacími prostriedkami a kompozičnými princípmi, žánrami a štýlmi; môžu sa vyjadrovať figuratívne alebo nefiguratívne

<p>X. - XII.</p>	<p>Vytvárať zmeny výrazu štýlizovaním technika : kresba, kolorovaná kresba, maľba, alt. modelovanie</p> <p>Vytvárať variácie, ponášky na obľúbené melódie a motívy z počutých skladieb;</p> <p>Porovnávať rôzne typy výrazu výtvarného a hudobného stvárnenia; diskutovať o vplyve hudby a výtvarného umenia na formovanie osobnosti človeka.</p>	<p>2. vyjadrovacie prostriedky a ich štýlizácia v hudbe a výtvarnom umení / citové pôsobenie výrazu - správne vidíme len srdcom</p>	<p>5</p>	<p>štýlizované variácie motívu, tvaru:</p> <p><i>geometrizácia, skryštalizovanie, zahmlievanie, tvarové zmäkčenie, roztečenie, zoštíhlenie, stučnenie poľudštenie, hybridácia... , transformácia podoby smerom k inému motívu (tvaru)</i></p> <p>štýl a výraz emócií v hudbe: láska a nenávisť stvárnena v hudobných dielach. <i>Vážnosť, radosť, hnev, nepokoj, netrpezlivosť, sústredenie, meditácia, pokoj, úzkosť, strach atď.</i></p>	<p><i>- ukážky štýlizácie a transformácie tvaru vo výtvarnom umení surrealizmus, imaginatívne tendencie – porovnať s kubizmom, impresionizmom, fauvizmom, neodadaizmom, konceptualizmom...;</i></p> <p><i>štýlizácia tvaru v dizajne</i></p> <p><i>- rôznosť štýlov v hudbe, F.Mendelssohn-Bartholdy. Sen noci svätojánskej, Piesne bez slov...; Fr. Liszt: Sen lásky; P.I. Čajkovskij: Rómeo a Júlia; S. Prokofjev: Rómeo a Júlia; R. Wagner: Tristan a Izolda; E.H.Grieg: Lyrické kusy, Peer Gynt...</i></p>	<p>- séria vlastných transformácií predmetného tvaru;</p> <p>- hranie počutých skladieb na nástrojoch; hľadanie ľudových, umelých i populárnych piesní s tematikou lásky, radosti, strachu... zostavovanie scénok s emočným zameraním (vymýšľanie dialógov, ich zhudobňovanie, príp. aj rapovanie na hotové hudobné podklady;</p>
-------------------------	---	--	-----------------	--	--	---

I.	<p>Tvoriť vlastné zvuky prostredníctvom elektronického nástroja, mikrofónu a vlastného hlasu, ruchov rôznych nástrojov...;</p> <p>Využiť počítačové programy k hudobnej a výtvarnej výchove</p>	<p>3. multimédiá – pohyb a dej prostredníctvom obrazu a zvuku; technika – tretia ruka človeka</p>	5	<p>strihanie zvukov a filmových záberov; vytváranie obrazovo – zvukovej koláže</p> <p><i>Elektronické nástroje, elektroakustická hudba, počítačová hudba, hudba na internete</i></p> <p><i>Akustické základy spracovania a zaznamenávania zvuku.</i></p> <p><i>Strih zvuku a obrazu.</i></p>	<p><i>- ukážky rôznych typov ozvučenia filmov;</i></p> <p><i>rôzne filmové a hudobné žánre;</i></p> <p><i>videoumenie (video, videoperformancia, videoinštalácia, klip);</i></p> <p><i>elektronická hudba</i></p> <p><i>Piesne populárnej hudby.</i></p> <p><i>Marián Varga</i></p> <p><i>Emerson, Lake and Palmer</i></p> <p><i>Bázlik: Spektrá, Pastierska elégia</i></p> <p><i>Hudobné softvéry a interaktívne programy pre prácu s PC. Literatúra a príručky k akustickým a technologickým problémom nahrávacieho štúdia.</i></p>	<p>- výber zvukov a krátkych filmových záberov z archívu (edukačné DVD);</p> <p>–generovanie počítačových zvukov a kombinácií zvuku a obrazu;</p> <p>- ozvučovanie záberov zvukmi; prezentácia výstupov a diskusia o rôznosti výrazov;</p>
II. - III.	<p>Vybrať hudbu, ktorá pôsobí meditatívne, posvätné; porovnávať s hudbou iných kultúr</p> <p>Kresliť prvky barokovej architektúry (kolonáda, priečelie, kopula...) a porovnať so súčasnou sakrálnou architektúrou</p>	<p>4. umenie a náboženstvo/ umenie baroka. Človek a viera</p>	5	<p>vyjadrenie posvätného a transcendentna</p> <p><i>ako základných ľudských postojov</i></p> <p><i>- modlitba,</i></p> <p><i>kontemplácia,</i></p> <p><i>meditácia, úžas a bázeň</i></p> <p><i>vyjadrené v hudbe a výtvarnom v umení - porovnanie</i></p>	<p><i>- využiť materiál z etickej a náboženskej výchovy;</i></p> <p><i>sakrálné skladby (omše, requiem, modlitby, chorály, pašie, napr. od: J.S.Bacha, L.v.Beethovena, W.A.Mozarta, G.Verdiho, G.Pucciniho, Honeggera, Hindemitha, Pendereckého, Kančeliho...);</i></p> <p><i>porovnať spirituál, gospel</i></p> <p><i>- baroková architektúra maľba</i></p>	<p>- počúvanie skladieb a diskusia;</p> <p>- návrh (tvorba) barokového objektu, napr. relikviára: uvedenie do problému a hľadanie fantazijnej analógie: návrh a realizácia „relikviára“ pre ruku, nohu, ucho, kvetinu, knihu, predmet ... z rôznych materiálov;</p>

				baroková architektúra, barokový objekt, maliarstvo a sochárstvo	<i>a sochárstvo; iluzionizmus v službe architektúry; púte, kalvárie; biblické motívy, postava Krista (vo výtvarnom umení, filme, muzikále);</i>	
IV.	Dotvoriť priestor (školy, klubovne, pamiatky...) inštalovaním prvkov (predmety, zrkadlá, materiály, maľba, kresba, graffiti), ktoré pozmenia jeho význam	5. prostredie a situácia / väzby hudby a výtvarného umenia na konkrétne prostredie	4	inštalácia in situ <i>reakcia na daný priestor, jeho výraz, históriu</i> mestské a vidiecke korene umenia <i>World music. Etno... Porovnanie kultúry a subkultúry mesta s vidiekom; skúsenosti žiakov s pobytom tam či tam, vyhodnocovanie kladov a záporov...</i>	<i>- umenie inštalácie, umenie vo verejných priestoroch (site specific)</i> <i>- Čechomor, Hradištan, Originálny pražský synkopický orchester, slovenský folk Bratislava Hot Serenaders Funny Fellows Banda S. Smetanu World Music, Etno, mestský folklór, "garážová" hudba, subkultúrne žánre, šanzón, kaviarenská hudba, diskotéková hudba, dychovka, ľudová hudba...</i>	vytváranie hudobno-scénických modelov, typických pre život v meste a na dedine: diskotéka, oslavy Nového roka na námestiach, pouliční muzikanti, svadba na úrade, pohreb v krematóriu - dožinky, dedinská svadba (pohreb), zábava s dychovkou, s folklórnym súborom, hasičský bál - žiaci vyberajú hudbu a píšú scenáre...
V.	Vytvoriť pohybovú prezentáciu rôznych charakterov na improvizovanú hudbu a výtvarne stvárniť charaktery podľa hudby	6. divadlo a tanec /spojenie s hudbou a dizajnom. Človek medzi ľuďmi	4	interdisciplinárny projekt hudobnej performancie: návrhy kostýmov; premena prozaického textu na dramatický; pohybové stvárnienie postáv;	J. Cage a jeho happeningy; M. Adamčiak (orchester pod vodou); B. Felix: Harlekýn, O bohatom; klavírne koncerty Bacha, Mozarta, Beethovena, Chopina, Liszta, Rachmaninova (úryvky) Husľ. koncerty Vivaldiho, Paganiniho...- Piesne a témy k variáciám (Mozart, Schubert) -	pohybová prezentácia rôznych charakterov na improvizovanú hudbu vhodného výrazu; tanečné kreácie; výtvarné stvárnienie charakterov podľa hudby; líčenie, masky, návrh kostýmu; literárny dialóg, monológ, rozhovor - jeho zhudobňovanie alebo

				<p>polyológ - dialóg - monológ v hudbe;</p> <p>otázka a odpoveď ako forma hudobnej myšlienky; hudobné charaktery a portréty</p>	<p>Smetana: Šárka, Libuše; Musorgskij: Gnomus; Beethoven: Coriolanus, Egmont;</p> <p>Schubert: Grétko pri kolovrátku, Verklíkár, Krásna mlynárka; Ravel: Pavana za mŕtvu infantku; tance rôznych období a žánrov</p>	<p>podkresľovanie vybranou hudbou...</p>
VI.	<p>Vytvoriť literárny opis spolužiaka, jeho fotografický portrét, zhotoviť portrét s nárokom na pochopenie procesu výstavby, výrazovosti – nie podoby a technickej dokonalosti</p>	7. portrét spolužiaka	4	<p>literárny opis spolužiaka <i>jeho tváre postavy, zvykov, vkusu ...</i></p> <p>fotografický portrét <i>osvetlenie, výraz, orámovanie – výsek reality / reklamná fotografia</i></p> <p>kresba hlavy <i>kreslenie podľa modelu; snaha o výstavbu proporcií; na základe kresby pokus o karikatúru</i></p> <p>mentálny portrét ľudskej osobnosti v hudbe</p>	<p><i>ukážky popisov osôb z literatúry; maľby a sochy portrétu v dejinách umenia; ukážky karikatúry; rozprávanie o funkciách portrétu od magického ponímania až po reklamu,</i></p> <p><i>Musorgskij: Gnomus z Kartiniiek, Smetana: Šárka, J. Stivín: Temperamenty (džezové štúdie), Grieg: Solvejgina pieseň lásky, výber z Lyrických kusov atď</i></p>	<p>popis, fotografia, kresba, hlavy</p>